

آژانس سازمان ملل متحد در امور مهاجرت

اقدامات در ایران

(سازمان بین‌المللی مهاجرت)

جمهوری اسلامی ایران پس از یک دهه همکاری با سازمان بین‌المللی مهاجرت در طول دهه ۱۹۹۰ میلادی، سرانجام در سال ۲۰۰۱ به عضویت ثابت این سازمان درآمد.

فعالیت‌های انجام شده در این سالها، شامل بازگرداندن هزاران نفر از کسانیکه در اثر جنگ عراق و کویت در ایران گرفتار شده بودند به کشور خود و همچنین بازگشت داوطلبانه ۳۷۰,۰۰۰ هزار پناهنده افغانستانی به کشور افغانستان در قالب پروژه‌های مشترک با کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل می‌باشد.

در سال‌های اخیر تمرکز فعالیت‌های سازمان بین‌المللی مهاجرت در ایران، بر روی موارد ذیل بوده است:

- همکاری فنی با شرکای دولتی ایرانی به منظور ترویج مدیریت مهاجرت مؤثر و مهاجرت توسعه محور؛
- تسهیل اسکان مجدد پناهندگان افغانستانی از ایران به کشورهای ثالث، شامل برگزاری کلاس‌های آشنائی فرهنگی، معاینات پزشکی و هماهنگی‌های مربوط به سفر پناهندگان به کشور مقصد؛
- تسهیل بازگشت اتباع تحصیلکرده افغانستانی از ایران به وطن خود به منظور مشارکت آنها در بازسازی کشور جنگ‌زده افغانستان.

چشم انداز

سازمان بین‌المللی مهاجرت، که در سال ۱۹۵۱ بنیان گذاشته شد، یک سازمان میان‌دولتی پیشرو در حوزه‌ی مهاجرت به شمار می‌آید که با شریکان دولتی، میان‌دولتی و غیردولتی همکاری نزدیک دارد. سازمان بین‌المللی مهاجرت ۱۷۲ کشور عضو دارد. ۸ کشور دیگر و چندین سازمان بین‌المللی و غیردولتی، عضو ناظر آن هستند.

جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۹۵ به عنوان عضو ناظر به سازمان بین‌المللی مهاجرت پیوست. در سال ۲۰۰۱، شورای حاکمان سازمان بین‌المللی مهاجرت عضویت کامل ایران را پذیرفت. از سال ۲۰۰۴ تاکنون، سازمان بین‌المللی مهاجرت رویکرد پناهنده‌محور خود را تغییر داده است و یک برنامه‌ی رهنمودی و رویکردی سیاست‌محور برگزیده است، به این هدف که به ایران در مسائلی مانند مدیریت مهاجرت و برطرف ساختن چالش‌های تازه‌ی پیش روی کشور یاری رساند.

رویکرد راهبردی سازمان بین‌المللی مهاجرت اکنون براین موردها تمرکز دارد:

۱. ظرفیت‌سازی برای مقامات دولتی در زمینه‌ی مسائل روبه‌رشد مهاجرت.
۲. حمایت و شناسایی سیاست‌ها و ایجاد سیاست‌های کارساز برای برطرف ساختن چالش‌ها و همچنین شناسایی رویکردها و اقدامات فراگیر برای پیشبرد همکاری‌های بین‌المللی.
۳. پژوهش سیاست‌محور برای بررسی عمیق‌تر مسائل مهاجرتی و تدوین سیاست‌های مناسب.
۴. همکاری منطقه‌ای برای یاری به توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی کشورها از طریق پژوهش، گفت‌وگو، طراحی و اجرای برنامه‌های مهاجرتی به هدف به حداکثر رساندن سودهای مهاجرت

اسکان مجدد پناهندگان

خانواده پناهنده افغانستانی که جهت ترک ایران تحت پروژه استقرار مجدد در کشور استرالیا آماده می شوند. عکس: سازمان بین المللی مهاجرت

بازگشت اتباع افغانستانی تحصیل کرده

در حدود ۴۰ سال گذشته، کشور افغانستان همواره درگیر انواع بلایای طبیعی و انسانی بوده است که نتیجه آن به وجود آمدن میلیون‌ها نفر پناهنده، مهاجران اقتصادی و تضعیف شدن اقتصاد کشور افغانستان بوده است.

برنامه سازمان بین المللی مهاجرت برای بازگشت اتباع افغانستانی تحصیل کرده که از سال ۲۰۰۲ آغاز شده است، به منظور ترغیب اتباع افغانستانی تحصیل کرده به بازگشت به وطن خود و مشارکت در بازسازی کشورشان بوده است.

این برنامه متقاضیان را با فرصت‌های شغلی موجود در افغانستان که عمدتاً در بخش دولتی هستند، آشنا کرده و در صورت بازگشت ایشان به افغانستان، کمک‌هزینه قابل توجهی را در اختیار آنها قرار می دهد. دولت جمهوری اسلامی ایران از آغاز این برنامه، از آن حمایت کرده است.

در سال ۲۰۱۶، این برنامه به بازگشت ۶۵ نفر از افراد تحصیل کرده از کشور ایران به افغانستان و اشتغال در وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، مدارس، بیمارستان‌ها، و دیگر بخش‌های دولتی کشور افغانستان کمک کرده است.

سازمان بین‌المللی مهاجرت برنامه‌های مشابه دیگری را نیز برای بازگشت اتباع افغانستانی تحصیل کرده از اروپا به کشور افغانستان اجرا می کند.

سازمان بین‌المللی مهاجرت هماهنگ کننده سفر اکثر پناهندگانی است که در دنیا از طرف کشورهای ثالث برای اسکان مجدد پذیرفته شده‌اند. علاوه بر آن، این سازمان ارائه کننده معاینات پزشکی قبل از سفر به منظور اطمینان از سلامت پناهندگان جهت انجام سفر می‌باشد و همچنین با برگزاری کلاس‌های آشنائی فرهنگی، پناهندگان را برای زندگی جدید خود در کشور مقصد، آماده می‌نماید.

بسیاری از پناهندگانی که سالهای زیادی را در اردوگاه‌ها سپری کرده‌اند از مشکلات و بیماری‌های مختلفی رنج می‌برند و یا اصلاً نمی‌توانند به زبان کشور جدید خود صحبت کنند، به همین دلیل به یک آموزش فشرده برای ادامه زندگی در کشور جدید نیازمندند.

در کشور ایران که پذیرای یکی از بزرگترین جمعیت‌های پناهندگان افغانستانی در جهان می باشد، سازمان بین‌المللی مهاجرت از سال ۲۰۰۰ میلادی تاکنون، حدوداً به ۳۰,۰۰۰ پناهنده برای اسکان مجدد در کشورهای استرالیا، کانادا و اسکانديناوی (سوئد، فنلاند، نروژ) کمک کرده است و در دهه گذشته حدوداً برای ۹,۰۰۰ پناهنده، معاینات پزشکی قبل از سفر را انجام داده است.

همکاری فنی

مهاجرت بین‌المللی اگر به درستی مدیریت شود، می تواند به رشد و رونق کشورهای مبداء و مقصد و همچنین به انتفاع مهاجران و خانواده‌های ایشان کمک کند.

تمرکز فعالیت‌ها و همکاری‌های فنی سازمان بین‌المللی مهاجرت در ایران بر روی ارتقاء ظرفیت‌سازی برای مقامات دولتی ایران می باشد، بطوریکه با مشارکت بهینه ایشان در مدیریت مهاجرت موثر بتوان به اهداف توسعه پایدار که از طرف سازمان ملل برای سال ۲۰۳۰ میلادی در نظر گرفته شده است، دست یافت.

در چنین برنامه‌هایی، بهترین روش‌های بین‌المللی در مورد طیف گسترده‌ای از موضوعات شامل مدیریت مرزی با نگاه بشردوستانه، مبارزه با قاچاق انسان و رد مرز غیرقانونی افراد، شناسائی قربانیان قاچاق انسان، سلامت مهاجران، انتقال دانش و مهارت مهاجرین خارج از کشور به داخل و ساماندهی روند وجوه ارسالی مهاجرین در راستای اهداف توسعه محور میباشد.